

Raport z rynku CO₂

Nr 98, maj 2020

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek EUA/EUAA i CER na rynku wtórnym w maju¹

Maj był kolejnym miesiącem 2020 r., który charakteryzował się dużą zmiennością cen na rynku uprawnień EUA. Zakres pomiędzy majowym minimum (18,44 EUR) a maksimum (21,52 EUR) cenowym wyniósł 3,08 EUR (dla porównania w kwietniu 4,67 EUR).

Pierwszy tydzień maja stał pod znakiem niewielkich wzrostów na rynku uprawnień EUA. W dniach od 1 do 7 maja ich wartość wzrosła z 18,90 EUR do 19,46 EUR, w związku ze zwyczajami cen na rynku paliw oraz pozytywnymi nastrojami na rynkach finansowych po opublikowaniu optymistycznych danych nt. chińskiego eksportu. Później nastąpiła korekta spadkowa,

w wyniku, której ceny uprawnień osiągnęły minimum miesiąca - 18,44 EUR w dniu 12 maja. Powodem spadków były najprawdopodobniej niższe ceny rozliczenia aukcji oraz prognozy dotyczące niższego popytu na uprawnienia EUA w najbliższych miesiącach (pomimo stopniowego odmrażania gospodarek w UE). Fala optymizmu wśród inwestorów, jaka nastąpiła w następnych 2 tygodniach spowodowała, że uprawnienia EUA zyskały na wartości ponad 3 EUR i osiągnęły poziom 21,52 EUR. W tym przypadku znów decydująca była silna korelacja cen uprawnień EUA z rynkami finansowymi na świecie (akcji oraz paliw), które notowały wzrosty w związku z rozpoczęciem odmrażania gospodarek. Ekspertzy zauważają, że rynek dobrze przyjął decyzję niemieckiego rządu ws. ustalenia od 2021 r. ceny 25 EUR/t w sektorach transportu i ciepła (non-ETS). Ostatni dzień maja przyniósł niewielki spadek notowań cen uprawnień EUA do 21,32 EUR.

Statystycznie, uprawnienia EUA w maju 2020 r. zyskały na wartości 9,36% (licząc od dnia 30 kwietnia br.) Średnia arytmetyczna cena EUA oraz CER z 21 transakcyjnych dni maja wyniosła odpowiednio 19,96 EUR oraz 0,30 EUR. Łączny wolumen obrotów uprawnień EUA na rynku spot giełd ICE oraz EEX wyniósł ponad 64 mln, natomiast wolumen jednostek CER - ok. 0,23 mln.

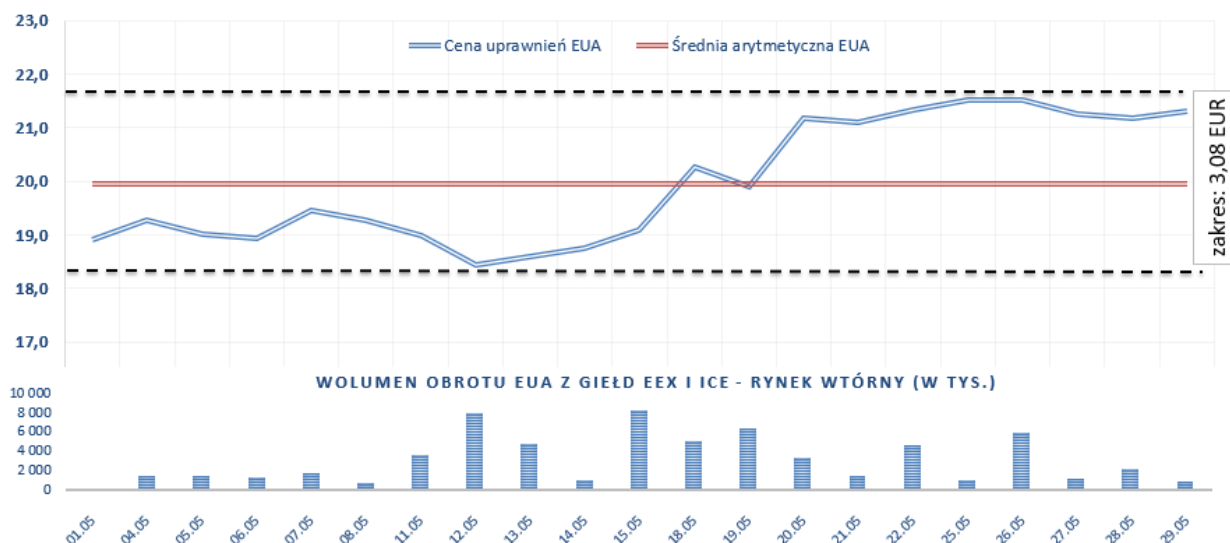
Tabela 1. Notowania cen uprawnień EUA, EUAA oraz jednostek CER na rynku kasowym (spot) oraz terminowym („ICE EUA Futures Dec” dla lat 2020-2026) w dniach od 30 kwietnia do 29 maja 2020 r.

Ceny uprawnień EUA (w EUR)								
Data	spot	Dec20	Dec21	Dec22	Dec23	Dec24	Dec25	Dec26
29-maj-20	21,32	21,40	21,76	22,18	22,58	22,99	23,40	23,81
30-kwi-20	19,50	19,57	19,94	20,39	20,79	21,22	21,65	22,08
zmiana	9,36%	9,35%	9,13%	8,78%	8,61%	8,34%	8,08%	7,84%
Ceny uprawnień lotniczych EUAA (w EUR)								
Data	spot	Dec20	Dec21	Dec22	Dec23	Dec24	Dec25	Dec26
29-maj-20	19,33	19,15	x	x	x	X	x	x
30-kwi-20	19,39	19,07	x	x	x	X	x	x
zmiana	-0,31%	0,42%	x	x	x	X	x	x
Ceny jednostek CER (w EUR)								
Data	spot	Dec20	Dec21	Dec22	Dec23	Dec24	Dec25	Dec26
29-maj-20	0,32	0,24	x	x	x	X	x	x
30-kwi-20	0,33	0,24	x	x	x	X	x	x
zmiana	-3,03%	0,00%	x	x	x	X	x	x

Źródło: opracowanie własne KOBiZE na podstawie Barchart

¹ Opracowano na podstawie informacji i danych publikowanych przez m.in. giełdy ICE, EEX oraz Thomson Reuters.

Wykres 1. Dienne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA oraz poziom wolumenu na rynku spot giełd EEX oraz ICE w maju 2020 r. [w EUR]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych z giełd EEX oraz ICE

Najważniejsze wydarzenia rynkowe w maju 2020 r.:

1. Uprawnienia EUAA (lotnicze) bardzo mocno straciły na wartości i w dniu 4 maja wyceniano je na 18,07 EUR (rynek wtórny giełdy EEX). W tym samym dniu wartość uprawnień EUA wyniosła 19,28 EUR. Jeszcze nigdy w historii rynku uprawnień nie zdarzyło się, aby odnotowano tak dużą różnicę pomiędzy tymi dwoma typami uprawnień (zwykle wynosiła ona ok. 0,1-0,15 EUR). Wydaje się, że rynek dyskontuje w cenach uprawnień EUAA praktycznie zerowy popyt na uprawnienia EUAA, który powinien utrzymać się w najbliższych miesiącach z powodu zastoju w sektorze lotniczym wywołanego przez pandemię koronawirusa². **(4 maja)**
2. KE opublikowała ostateczne dane dotyczące emisji w EU ETS w 2019 r. – emisje z instalacji stacjonarnych wyniosły 1 527 Mt ekw. CO₂ i były niższe o 9% w stosunku do 2018 r. Największy spadek emisji odnotowano w sektorze energetycznym (-15%), do czego (zgodnie z komunikatem KE) przyczyniło się zastąpienie węgla innymi paliwami takimi jak gaz czy OZE. Emisje w sektorze przemysłowym spadły natomiast o 2%. Z kolei emisje w sektorze lotnictwa wyniosły 68,14 Mt ekw. CO₂ i były wyższe o 1% w stosunku do 2018 r.

W sumie emisje w EU ETS (z instalacji stacjonarnych oraz lotnictwa) spadły w 2019 r. o 8,7% w odniesieniu do 2018 r.³ (więcej w dalszej części raportu) **(4 maja)**.

3. KE opublikowała informację, że w związku z pandemią koronawirusa wdrożenie wstępnego rozwiązania pozwalającego na transfer uprawnień pomiędzy dwoma rejestrami unijnym EU ETS oraz rejestrem szwajcarskim planowany w maju zostanie przesunięty na późniejszy termin, tj. na wrzesień br. Opóźnienie dotyczące daty wdrożenia możliwości transferowania uprawnień nie wpłynie na możliwość umorzenia uprawnień przez operatorów z obu systemów za emisje z 2020 r. w kwietniu 2021 r.⁴ **(6 maja)**
4. KE opublikowała dane o nadwyżce uprawnień na rynku, która służy do skalkulowania ile dokładnie uprawnień EUA trafi do rezerwy MSR⁵. Zgodnie z publikacją łączna liczba uprawnień znajdująca się w obiegu w 2019 r. wyniosła 1,385 mld uprawnień EUA. Oznacza to, że wolumen do sprzedania na aukcjach od września 2020 r. do sierpnia 2021 r. zostanie zredukowany o 332,519 mln uprawnień EUA i dokładnie ta liczba zasili rezerwę MSR w tym okresie (więcej w dalszej części raportu). **(8 maja)**
5. Całkowita liczba wykorzystanych do dnia 30 kwietnia br. (w praktyce wymienionych na

² <https://carbon-pulse.com/98517/>

³ https://ec.europa.eu/clima/news/emissions-trading-greenhouse-gas-emissions-reduced-87-2019_en

⁴ https://ec.europa.eu/clima/news/provisional-solution-transfer-allowances-between-eu-and-swiss-emissions-trading-registries_en

⁵ MSR – ang. Market Stability Reserve.

uprawnienia EUA) w ramach systemu EU ETS jednostek CER wyniosła 479,6 mln, co stanowi wzrost o ok. 27,4 mln jednostek CER w porównaniu z publikacją KE z czerwca 2019 r.⁶ Informacja o ostatecznej liczbie jednostek CER wykorzystanych w systemie EU ETS w obecnym okresie rozliczeniowym będzie opublikowana w maju 2021 r. Należy przypomnieć, że w następnym okresie rozliczeniowym 2021-2030 nie będzie możliwości wymiany jednostek CER na uprawnienia EUA. **(8 maja)**

6. Zdaniem firmy Shell cena uprawnień w systemie EU ETS powinna wzrosnąć do 200 EUR/t (czyli ok. 10-krotnie od dzisiejszych poziomów), aby możliwe było osiągnięcie neutralności klimatycznej w UE (ang. *net zero GHG emission*) do 2050 r. Tak wysoka cena uprawnień zachęciłaby do inwestycji w technologie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla CCS (ang. *Carbon Capture and Storage*). Zgodnie z szacunkami Shell potrzebne są redukcje rzędu 600 Mt CO₂ w EU ETS do osiągnięcia neutralności klimatycznej w UE w 2050 r.⁷ **(13 maja)**
7. KE opublikowała finalną tabelę informującą o liczbie bezpłatnych uprawnień wydanych na 2020 r. instalacjom sektora przemysłowego i ciepłowniczego⁸. Wszystkie 28 państw czł. wydało łącznie 636,22 mln uprawnień z 656,6 mln⁹ możliwych do wydania, czyli ok. 96,9%. **(15 maja)**
8. KE opublikowała na swoich stronach dane dotyczące wszystkich transakcji na uprawnieniach EUA, jakie miały miejsce w rejestrze UE (EU ETL) od 2005 do maja 2017¹⁰ (zostały opublikowane również dane nt. jednostek CER, ERU, AAU). Dane wskazują, że przedmiotem sprzedaży było ok. 243 mld ton emisji CO₂¹¹ przy ponad 1 mln transakcji. **(15 maja)**
9. KE opublikowała zaproszenie do przetargu na trzecią wspólną platformę aukcyjną, na której będą sprzedawane uprawnienia EUA i EUAA należące do 25 państw UE oraz trzech państw EEA-EFTA.

Dodatkowo na nowo wybranej platformie aukcyjnej będą sprzedawane uprawnienia, z których przychód zasili Fundusz Innowacyjny i Modernizacyjny. Obecną wspólną platformą aukcyjną jest giełda EEX z siedzibą w Lipsku, której 5-letni kontrakt wygasa w 2021 r.¹² **(18 maja)**

10. Giełda ICE Future Europe opublikowała zaktualizowany kalendarz aukcji dla brytyjskich uprawnień lotniczych EUAA. Na dwóch aukcjach w dniach 3 czerwca i 23 września br. zostanie sprzedanych po 834,5 tys. uprawnień. Zmiany w kalendarzu aukcji wynikają z faktu, że aukcja w dniu 25 marca br. została anulowana w wyniku niewystarczającego zapotrzebowania na EUAA¹³. **(18 maja)**
11. Rząd Niemiec uzgodnił zmiany w swoim krajowym pakiecie klimatycznym dotyczące wysokości ceny od emisji w niemieckich sektorach transportu i ciepła należących do sektora non-ETS¹⁴. W latach 2021-2025 wyniesie ona od 25 EUR do 55 EUR. Jest to znaczący wzrost w porównaniu do wcześniejszych (wrześniowych) planów, kiedy rozważano przedział cenowy 10-35 EUR. **(20 maja)**
12. KE przedstawiła zaktualizowany program pracy KE na rok 2020. W nowym programie prac uwzględniono działania związane m.in. z Europejskim Zielonym Ładem.¹⁵ **(27 maja)**
13. Przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen przedstawiła projekt funduszu odbudowy gospodarki europejskiej tzw. *Recovery Package*. KE przedstawiła również wniosek w sprawie utworzenia nowego narzędzia służącego odbudowie tzw. *Next Generation EU* wkomponowanego w budżet europejski. W ramach tego narzędzia środki finansowe mają zostać pozyskane przez tymczasowe zniesienie pułapu zasobów własnych do 2% dochodu narodowego brutto UE, co pozwoli KE do zaciągnięcia pożyczek w wysokości 750 mld EUR na rynkach finansowych. W ramach nowej propozycji m.in. Fundusz

⁶ https://ec.europa.eu/clima/news/updated-information-exchange-and-international-credit-use-eu-ets-4_en

⁷ <https://www.argusmedia.com/en/news/2104930-co2-price-of-200-for-eu-net-zero-shell?backToResults=true&selectedMarket=Emissions>

⁸ https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/allowances/docs/table_allocation_process_2020_en.pdf

⁹ W tym ok. 59 mln uprawnień EUA należące do Wielkiej Brytanii, których wydawanie zostało wstrzymane z uwagi na brexit.

¹⁰ https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/registry_en#tab-0-1

¹¹ <https://carbon-pulse.com/99323/>

¹² https://ec.europa.eu/clima/news/commission-launches-call-tenders-third-common-auction-platform-eu-ets_en

¹³ https://ec.europa.eu/clima/news/revisted-2020-aviation-auction-calendar-united-kingdom-published_en

¹⁴ <https://www.euractiv.com/section/energy-environment/news/german-cabinet-agrees-to-a-co2-price-of-e25-from-january-2021/>

¹⁵ https://ec.europa.eu/info/publications/2020-commission-work-programme-key-documents_en

Sprawiedliwej Transformacji ma zostać zwiększony do 40 mld EUR¹⁶. (27 maja)

14. Podczas spotkania Komisji ds. Środowiska Parlamentu Europejskiego (ENVI), Jytte Guteland przedstawiła raport na temat propozycji aktualizacji celu redukcji emisji w UE w 2030 r.¹⁷ (w stosunku do poziomu z 1990 r.) KE w Europejskim Zielonym Ładzie zaproponowała jego podniesienie do 50-55% w 2030 r., natomiast w przedstawionym raporcie zaproponowano podniesienie celu do 65% w 2030 r. W raporcie znalazły się także inne propozycje dotyczące m.in.: utworzenia Europejskiej Rady ds. Klimatu, czy włączenia sektora transportu morskiego do EU ETS. Europosłowie przedstawili rozbieżne stanowiska na temat tej propozycji. (29 maja)

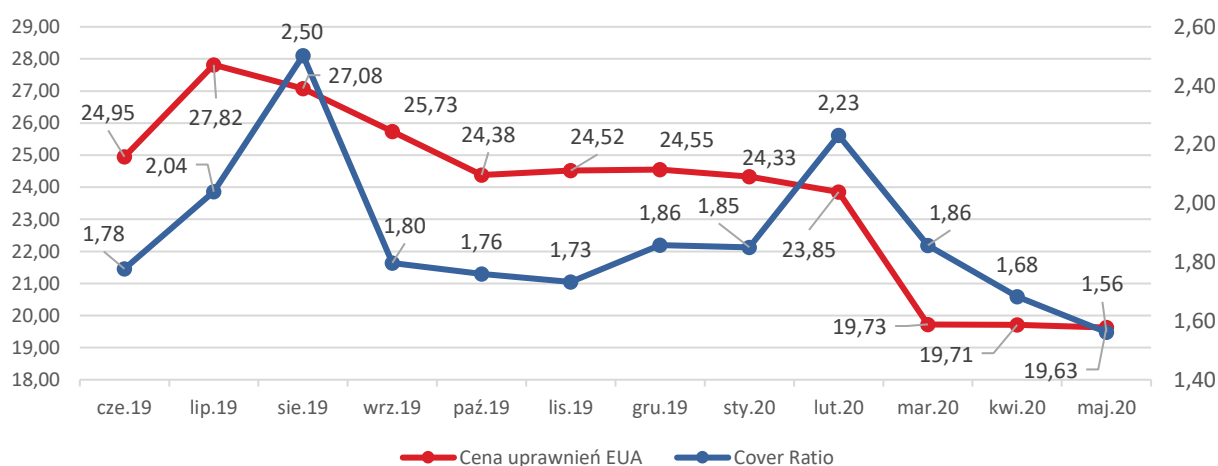
Kształtowanie się cen uprawnień EUA i EUAA na rynku pierwotnym

W maju, w ramach rynku pierwotnego, odbyło się 16 aukcji uprawnień EUA (14 na giełdzie EEX, 2 na giełdzie ICE), na których sprzedano ponad 53,66 mln uprawnień EUA, po średniej ważonej cenie 19,63 EUR (o 0,33 EUR poniżej średniej ceny spot z rynku wtórnego). Współczynnik popytu do podaży uprawnień (tzw. *cover ratio*) na wszystkich aukcjach EUA w maju wyniósł 1,56¹⁸. Niepokoić może nieustanny spadek tego współczynnika w ostatnich miesiącach. Jeszcze na

początku roku średnia ważona *cover ratio* dla lutego wynosiła 2,23 (czyli zapotrzebowanie na uprawnienia ponad 2-krotnie przewyższało wolumen sprzedawany na aukcjach), natomiast w maju spadła ona już mocno poniżej 2,0 i wyniosła 1,56. Spadek *cover ratio* od marca 2020 r. może wiązać się z uruchomieniem sprzedaży brytyjskich uprawnień na giełdzie ICE. Należy zauważyć, że jeżeli współczynnik zapotrzebowania zbliży się do poziomu 1,0 to rośnie prawdopodobieństwo, że któraś z najbliższych aukcji może się nie odbyć. Bardzo blisko anulowania aukcji było 5 maja br., kiedy współczynnik popytu był na rekordowo niskim poziomie 1,01 (takiego słabego wyniku nie odnotowano nigdy w historii biorąc pod uwagę wszystkie aukcje, które nie zostały anulowane). Niskiemu zapotrzebowaniu na uprawnienia na pewno nie sprzyja fakt, że 30 kwietnia minął termin rozliczenia instalacji z emisji za 2019 r. Dodatkowo, trzeba pamiętać, że gospodarka UE dopiero powoli wychodzi z obostrzeń wprowadzonych wcześniej z powodu koronawirusa (tzw. *lockdown*) i tempo ich łagodzenia powinno determinować również wielkość popytu na uprawnienia. Na uwagę zasługuje również rekordowo niski wynik zwyciężskich podmiotów na aukcji unijnej w dniu 29 maja (zaledwie siedmiu). Ostatni raz tak małą liczbę zwyciężskich uczestników aukcji odnotowano w dniu 11 stycznia 2018 r.

W dniu 6 czerwca br. odbyła się jedna unijna aukcja uprawnień EUAA, na której sprzedano 810,5 tys.

Wykres 2. Średniomiesięczne ważne ceny uprawnień EUA osiągnęte na aukcjach (lewa oś) oraz współczynniki popytu do podaży – tzw. *cover ratio* (prawa oś) w okresie ostatniego roku.

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych z giełd EEX oraz ICE

¹⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_20_940

¹⁷ <https://www.euractiv.com/section/energy-environment/news/eu-parliaments-climate-committee-divided-over-65-climate-target/>

¹⁸ Obliczono średni ważony współczynnik popytu do podaży, czyli stosunek wolumenu zleceń do wolumenu oferowanego na aukcji.

uprawnień EUAA po 17,75 EUR. Zapotrzebowanie na uprawnienia przewyższało dostępny wolumen ponad 2-krotnie.

Aukcje polskich uprawnień do emisji na platformie EEX

W dniach 6 i 20 maja 2020 r. giełda EEX, w imieniu Polski, przeprowadziła kolejne aukcje uprawnień EUA w 2020 r., na których sprzedano 5,33 mln uprawnień EUA po cenie odpowiednio 18,85 EUR oraz 20,11 EUR. Przychód do polskiego budżetu z tytułu tych dwóch aukcji wyniósł łącznie ponad 207,7 mln EUR. Szczegółowe statystyki przedstawiono w tabeli 2.

W 2020 r. przedmiotem sprzedaży będzie w sumie ok. 141,07 mln polskich uprawnień EUA oraz 105,5 tys. polskich uprawnień EUAA, z zastrzeżeniem jednak, że wolumen dla uprawnień EUA w okresie od września do grudnia 2020 r. zostanie obniżony o wolumen, który zasili rezerwę MSR na podstawie [decyzji 2015/1814](#), po opublikowaniu zaktualizowanego kalendarza aukcji na 2020 r., który uwzględni korektę wynikającą z działania rezerwy MSR.

Kalkulacja liczby uprawnień w obiegu na potrzeby działania rezerwy MSR – publikacja KE z 8 maja 2020 r.

W dniu 8 maja br. KE opublikowała dane o nadwyżce uprawnień na rynku, tj. o łącznej liczbie uprawnień znajdującej się w obiegu w 2019 r.¹⁹ (ang. *Total Number of Allowances in Circulation – TNAC*). Nadwyżka ta, to ok. 1,385 mld uprawnień EUA²⁰. Dane o nadwyżce uprawnień (które są publikowane przez KE w maju każdego roku) to najważniejszy element mechanizmu rezerwy stabilności rynkowej (tzw. rezerwy MSR)

funkcjonującej od 2019 r. w systemie EU ETS. Kalkulacja nadwyżki opiera się m.in. na danych o wydanych uprawnieniach oraz zweryfikowanych emisjach w EU ETS okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2019 r. (dane o wydanych uprawnieniach EUAA oraz o emisjach w lotnictwie nie są brane pod uwagę przy obliczaniu nadwyżki). Należy przy tym zauważyć, że dane o zweryfikowanych emisjach w EU ETS bazują na danych zgłoszonych do systemu EUTL do dnia 31 marca br. Wszystkie dane dotyczące emisji zgłoszone po tej dacie nie są uwzględniane przy liczeniu nadwyżki uprawnień²¹.

Zestawiając tegoroczną publikację nadwyżki z ubiegłoroczną (1,655 mld za 2018 r. vs. 1,385 mld za 2019 r.) od razu widać, że w tym roku nastąpił bardzo duży jej spadek. Niewątpliwie przyczyniło się do tego zawieszenie wydawania bezpłatnych oraz odpłatnych (aukcje) uprawnień przez Wielką Brytanię w 2019 r.²² Bezpłatne uprawnienia za 2019 r. zostały wydane dopiero w lutym 2020 r., natomiast brytyjskie aukcje wznowiono w marcu 2020 r. W związku z powyższym wielkości te nie zostały nieuwzględnione przy kalkulacji nadwyżki za 2019 r., natomiast zostaną już uwzględnione w kalkulacji nadwyżki za 2020 r. (publikacja nastąpi w maju 2021 r.)

Rezerwa, której głównym celem jest redukcja nadwyżki uprawnień została ustanowiona na podstawie dyrektywy 2003/87/EC oraz decyzji 2015/1814²³. Generalnie mechanizm działania rezerwy polega na ściąganiu uprawnień z rynku pierwotnego (z puli aukcyjnej) i zasileniu nimi rezerwy lub uwalnianiu uprawnień z rezerwy i zasileniu puli aukcyjnej przy

Tabela 2. Statystyka aukcji polskich uprawnień EUA w maju 2020 r.

Aukcja PL w maju 2020 r.	Cena rozliczenia w EUR/EUA	Liczba oferowanych EUA	Przychód w EUR	Całkowite zapotrzebowanie na EUA	Cover ratio*	Liczba uczestników
6 maja	18,85	5 332 000	100 508 200	8 747 000	1,64	19
20 maja	20,11	5 332 000	107 226 520	7 645 000	1,43	23

*całkowite zapotrzebowanie na uprawnienia, zgłoszone przez uczestników aukcji dzielone przez liczbę oferowanych uprawnień
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EEX

¹⁹ https://ec.europa.eu/clima/news/ets-market-stability-reserve-reduce-auction-volume-over-330-million-allowances-between_en

²⁰ https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_20_20_2835_en.pdf

²¹ Warto o tym pamiętać, ponieważ uwzględnienie w nadwyżce później publikowanych danych (np. przez EEA) spowodowałoby zwiększenie nadwyżki o ok. 4% (wg szacunków KOBIZE).

²² Przyczyną zawieszenia wydawania uprawnień przez Wielką Brytanię było ryzyko wyjścia Wielkiej Brytanii z UE w ramach tzw. brexitu.

²³ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1814 z dnia 6 października 2015 r. w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i zmiany dyrektywy 2003/87/WE (Dz. U. UE L 264/1)

określonej wysokości nadwyżki na rynku. W przypadku, gdy nadwyżka uprawnień na rynku będzie wyższa niż 833 mln, następuje zasilanie rezerwy uprawnieniami z puli aukcyjnej (w latach 2019-2023 będzie to 24% wielkości TNAC). Jeżeli natomiast liczba uprawnień w obiegu będzie niższa niż 400 mln, to z rezerwy zostanie uwolniona stała liczba w wysokości 100 mln uprawnień i dodana do puli aukcyjnej. Opublikowane w maju 2020 r. dane KE oznaczają, że wolumen uprawnień przeznaczony do sprzedania na aukcji od września 2020 r. do sierpnia 2021 r. zostanie zredukowany o ok. 332,5 mln uprawnień EUA (co odpowiada 24% wielkości TNAC). Niebawem zostanie opublikowany nowy kalendarz aukcji na 2020 r., który uaktualni wolumeny uprawnień EUA w okresie od września do grudnia 2020 r.

Następna publikacja KE o nadwyżce uprawnień za 2019 r. miała miejsce 15 maja 2020 r. i pokazała o ile trzeba będzie zredukować pulę aukcyjną w okresie od września 2020 r. do sierpnia 2021 r.

Należy zauważyć, że jest to już czwarta kalkulacja nadwyżki uprawnień²⁴ opublikowana przez KE. Ostatnia publikacja z 2019 r. wskazywała, że łączna liczba uprawnień znajdująca się w obiegu w 2018 r. wyniosła ok. 1,655 mld uprawnień EUA., dlatego wolumen do sprzedania na aukcji od września 2019 r. do sierpnia 2020 r. został zredukowany o 397,178 mln uprawnień EUA²⁵.

Emisje w systemie EU ETS w 2019 r. zmniejszyły się o 8,7% w stosunku do 2018 r.

W dniu 4 maja br. Komisja Europejska podała, że wielkość emisji gazów cieplarnianych objętych systemem EU ETS w UE spadła w 2019 r. o 8,7% w stosunku do poziomu z roku 2018²⁶. Na tę wielkość złożyła się 9% redukcja emisji ze źródeł stacjonarnych oraz 1% zwiększenie emisji z lotnictwa.

Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych następowało wraz z podnoszeniem się poziomu PKB, który w całej Unii Europejskiej wzrósł w 2019 r. o 1,5%. Najbardziej zmalały emisje w sektorze energetycznym, który dzięki zastępowaniu węgla w produkcji energii elektrycznej

źródłami gazowymi i odnawialnymi obniżył emisje w sektorze aż o 15%. Jednocześnie emisje przemysłowe zmalały łącznie o 2%, obejmując produkcję hutniczą, cementową, chemiczną i rafineryjną.

Zweryfikowane emisje gazów cieplarnianych z elektrowni i instalacji przemysłowych wyniosły 1 527 Mt ekw. CO₂. Było to o 9% mniej niż przed rokiem. Tymczasem lotnictwo w zakresie objętym systemem EU ETS wykazało roczny wzrost zweryfikowanych emisji o 1% do 68,14 Mt ekw. CO₂. Większość, bo 54% wielkości tych emisji zostało pokryte z uprawnień zakupionych na aukcjach lub od innych sektorów. 31,3 mln darmowych uprawnień, przydzielonych operatorom lotniczemu, pokryły ich emisje w 46%. Rozliczenia swoich emisji dokonało około 500 operatorów linii lotniczych, z których ponad 100, obsługujących loty w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), należy do operatorów spoza Unii. Nieliczni operatorzy, którzy nie rozliczyli swoich emisji, należeli najczęściej do niewielkich podmiotów, bądź takich, które zawiesiły działalność w 2018 r.

Większość instalacji systemu EU ETS rozliczyło swoje emisje za 2019 r. W związku z tym można było dokonać porównania danych rzeczywistych pomiędzy latami 2018 i 2019, bez potrzeby dokonywania szacowania wielkości emisji.

Ceny uprawnień EUA: euforia na rynku pomimo trwania pandemii COVID-19

Efekt pandemii: od paniki do euforii

Momentem przełomowym na rynku uprawnień EUA w tym roku, były bardzo mocne spadki cen w połowie marca wywołane paniką inwestorów z powodu pandemii koronawirusa – jeszcze w dniu 10 marca uprawnienia na rynku wtórnym były warte 24,07 EUR, a już 18 marca tylko 15,23 EUR. Przekłada się to na spadek cen uprawnień o 8,84 EUR w wartościach absolutnych i prawie 37% w wartościach procentowych w zaledwie 6 dni transakcyjnych handlu na giełdach. Nastroje inwestorów odzwierciedlały wówczas obawy o skutki, jakie może wywołać pandemia koronawirusa, tj. obawy o globalną recesję, zamykanie gospodarek

²⁴ Pierwsza kalkulacja nadwyżki miała miejsce 12 maja 2017 r., z której wynikało, że nadwyżka uprawnień na rynku w 2016 r. wynosiła 1,694 mld. Nie miała ona jednak wpływu na operacje wykonywane w rezerwie od 2019 r. Dopiero druga kalkulacja nadwyżki za 2017 r. przedstawiona przez KE w dniu 15 maja 2018 r. wskazała liczbę

transferowanych uprawnień (ok. 265 mln) do rezerwy MSR w terminie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2019 r.

²⁵ https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2019_3288_en.pdf

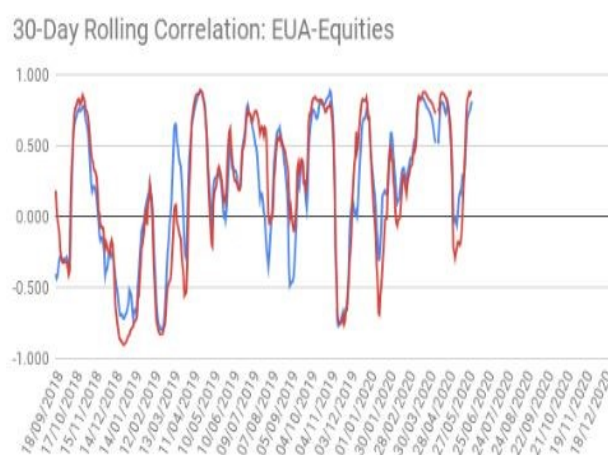
²⁶ https://ec.europa.eu/clima/news/emissions-trading-greenhouse-gas-emissions-reduced-87-2019_en

(tzw. *lockdown*) i spadek produkcji przemysłowej w Europie (przerwy w produkcji, zerwane łańcuchy dostaw), a w efekcie spadek emisji w systemie EU ETS i popytu na uprawnienia EUA. Równoległe nastąpiły głębokie spadki na wszystkich rynkach akcji na świecie i na rynkach innych surowców (w tym przede wszystkim ropy naftowej, spadek spowodowany również konfliktem handlowym). Tak niska cena uprawnień (poniżej 16 EUR) była bardzo dobrą okazją do zakupu w szczególności dla podmiotów funkcjonujących w ramach systemu EU ETS (sektory przemysłowe i energetyczne), które były zobligowane do rozliczenia swoich emisji za 2019 r. do dnia 30 kwietnia 2020 r. Wydaje się, że nawet te podmioty, które posiadały na swoich kontach wystarczającą do rozliczenia liczbę uprawnień mogły potraktować to jako dobrą okazję do zabezpieczenia emisji na przyszłe lata (np. energetyka w ramach tzw. *hedging needs* i przemysł, niepewny co do liczby bezpłatnych uprawnień, jakie otrzyma w przyszłym okresie rozliczeniowym). Dodatkowo na popyt ze strony instalacji funkcjonujących w ramach systemu EU ETS może wpływać reguła, że nie będzie można rozliczyć emisji za 2020 r. uprawnieniami wydanymi w 2021 r. (można będzie wykorzystać tylko uprawnienia pochodzące z II lub III okresu rozliczeniowego) Do zakupów uprawnień przyłączyły się również inne podmioty (np. banki i instytucje finansowe), które nie musiały rozliczać swoich emisji, zachęczone odbiciem na innych rynkach finansowych (głównie akcji, które rosły na skutek wprowadzania pakietów stymulacyjnych w USA i Europie oraz stopniowym odmrażaniem gospodarek). W rezultacie na rynku zapanowała euforia - uprawnienia już w połowie kwietnia odrobiły prawie wszystkie straty z marca i zbliżyły się do poziomu 22 EUR. Pozostałe dni kwietnia i maja utworzył kanał cenowy ok. 18,5-21,5 EUR, z którego ceny uprawnień nie potrafiły się wybić. Warto zauważyć, że krótkoterminowe wzrosty, a później utworzenie trendu bocznego (horyzontalnego) na rynku uprawnień było dokładnym odzwierciedleniem sytuacji na rynkach akcji na świecie i niektórych surowców. Bardzo silną korelację pomiędzy rynkiem uprawnień do emisji oraz rynkiem akcji doskonale widać na rys. 1 autorstwa CarbonReporter.

Rynek uprawnień oderwany od fundamentów

Optymizm na rynku i stosunkowo wysoki poziom cen uprawnień EUA może zaskakiwać, w szczególności, jeżeli pod uwagę weźmie się obecną sytuację gospodarczą w Europie. Zgodnie z prognozami KE *lockdown* będący efektem koronawirusa spowoduje głęboką recesję w Europie – gospodarka UE ma się skurczyć w 2020 r. o 7,75%²⁷ (względem 2019 r.) Refinitiv w dwóch scenariuszach zakłada, że powrót do poziomów PKB sprzed pandemii może nastąpić pod koniec 2021 r. (odreagowanie w kształcie litery „V”) lub dopiero w 2023 r. (kształt litery „U”). Recesja w UE oznacza spadek

Rys. 1. Stopień korelacji pomiędzy cenami uprawnień EUA, a cenami akcji na świecie.

Źródło: CarbonReporter

zapotrzebowania na energię i spadek emisji. Z opublikowanych w kwietniu danych IEA wynika, że popyt na energię w UE w I kwartale 2020 r. zmniejszył się o 5%, a emisje spadły o 8%²⁸ (w stosunku do I kw. 2019 r.) W samym systemie EU ETS zgodnie z szacunkami Energy Aspects w pierwszych czterech miesiącach 2020 r. emisje w sektorze przemysłu i energetyki spadły łącznie o 45 Mt CO₂. W sektorze lotniczym przewiduje się, że emisje spadną aż o 45% i wyniosą 38 mln tCO₂. Refinitiv przewiduje, że mogą spaść nawet o 60% do 25 Mt CO₂. Drastyczne ograniczenie liczby wykonywanych lotów oraz spadek popytu na uprawnienia EUAA nie pozostawał bez wpływu na ceny. Uprawnienia EUAA, których wartości różniły się do tej pory o ok. 0,15 EUR względem uprawnień EUA, spadły na tyle mocno, że różnica ta

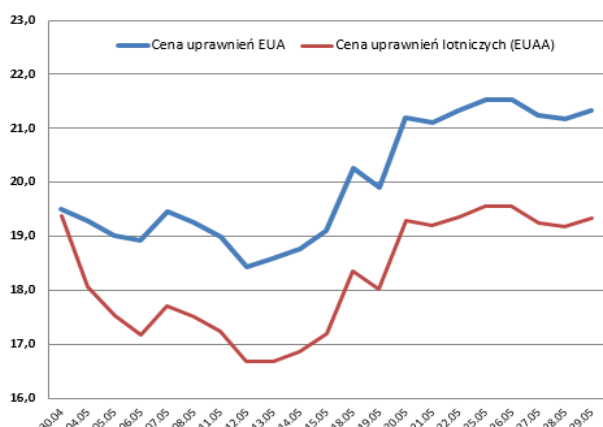
²⁷https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_799

²⁸<https://www.iea.org/reports/global-energy-review-2020/global-energy-and-co2-emissions-in-2020#abstract>

wzrosła o ok. 2 EUR (dane za maj 2020 r.) Zdaniem Energy Aspects emisje w EU ETS powinny spaść o ok. 150 Mt CO₂ (czyli o ok. 9,4%) w całym 2020 r., biorąc pod uwagę obecne stopniowe łagodzenie restrykcji gospodarczych oraz zakładając, że nie będzie drugiej fali pandemii. Dużo bardziej sceptyczny jest Refinitiv, który zakłada spadek emisji w 2020 r. o ok. 14%.

Krótkoterminowo niższe emisje wpłyną na zwiększenie nadwyżki uprawnień w systemie EU ETS (mechanizm rezerwy MSR nie zadziała od razu tylko z ok. 2 letnim opóźnieniem i dopiero wtedy zacznie ściągać liczbę uprawnień odzwierciedlającą obecną sytuację na rynku). Większa nadwyżka uprawnień oznacza większą liczbę uprawnień na kontach uczestników systemu EU ETS, co powinno wpłynąć na zmniejszenie popytu na aukcjach w przekroju całego 2020 r. (po wynikach *cover ratio* widać, że ma to miejsce już teraz). Do tego należy dodać jeszcze szczególnie wysoką podaż uprawnień na aukcjach w tym roku w związku m.in. ze wznowieniem

Rys. 2. Notowania cen uprawnień EUA i EUAA w maju 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych giełd EEX i ICE

aukcji brytyjskich zawieszonych w ubiegłym roku z powodu brexitu, sprzedają zaległych uprawnień EUA przez państwa EEA-EFTA, czy monetyzacją Funduszu Innowacyjnego. Dlaczego więc zatem ceny uprawnień EUA zyskują na wartości zamiast tracić? Być może jest to tylko efekt euforii inwestorów wywołany porównywalnymi wzrostami na innych rynkach. Świadczyłoby to, że rynkami w tej chwili rządzą spekulanci oraz wysoka zmienność, i istnieje wysokie ryzyko, że za chwilę euforia może zamienić się w panikę. A być może kupujący dyskontują już w obecnych cenach możliwe zmiany, jakie zajądą w systemie EU ETS w najbliższych latach, tj. podniesienie celu redukcyjnego

UE z obecnych 40% do nawet 65% (w ramach European Green Deal), możliwe zmiany parametrów rezerwy MSR (rewizja w 2021 r.), rozszerzenie EU ETS o nowe sektory czy wyjście Wielkiej Brytanii z EU ETS po 2020 r. To też można jednak uznać za pewien element spekulacji, ponieważ uczestnicy systemu starają się przewidzieć, co może przynieść przyszłość.

Ceny EUA od strony technicznej analizy wykresu

Patrząc na wykres cen uprawnień od strony analizy technicznej, należy pamiętać, że mniej więcej od połowy 2019 r., kiedy ceny sięgnęły poziomu ok. 30 EUR, rynek znajduje się w trendzie spadkowym (wykres 3). Dlatego też wydaje się, że obecne wzrosty cen uprawnień należy traktować jedynie jako korektę wzrostową, a nie trwałą zmianę trendu (pomimo tego, że od dołka z marca br. ceny do końca maja br. odrobiły już ok. 50% spadku od ceny ok. 30 EUR). Dopiero trwałe przebicie od dołu linii przechodzącej przez szczyty wyznaczone w lipcu i grudniu 2019 r. oraz lutym 2020 r. mogłoby przynieść początek zmiany trendu ze spadkowego na wzrostowy. Z punktu widzenia obecnych czynników fundamentalnych wydaje się, że jest to jednak bardzo mało prawdopodobny scenariusz. Z punktu widzenia spekulacyjnych zakupów, każda bańka musi kiedyś pęknąć, a możliwość realizacji np. 50% zysków od marcowego minimum może być kusząca dla inwestorów. Na rynkach akcji w Europie i USA niektóre indeksy już osiągnęły lub są bardzo blisko osiągnięcia szczytów sprzed pandemii. Obecna silna korelacja cen uprawnień z rynkami akcji powoduje, że czynnik ten powinien być w tej chwili mocno brany pod uwagę przy określaniu cen uprawnień w perspektywie krótkoterminowej. Dlatego też, przynajmniej do czasu powrotu gospodarek w Europie do poziomu sprzed pandemii, należy spodziewać się raczej spadków cen uprawnień EUA i niższych ich poziomów niż obecnie.

Wykres 3. Notowania cen uprawnień EUA na rynku futures od marca 2019 r. do maja 2020 r. (analiza techniczna)

Źródło: Opracowanie własne przy pomocy barchart.com

Nowe publikacje CAKE dotyczące modeli (CGE, energetycznego i transportowego) przygotowane w ramach projektu LIFE Climate CAKE PL

W dniu 22 maja Centrum Analiz Klimatyczno-Energetycznych (w skrócie CAKE) funkcjonujący w strukturach KOBiZE IOŚ-PIB opublikował [na swojej stronie](#) trzy techniczne dokumentacje modeli: [d-PLACE, energetycznego \(MEESA\)](#) oraz [transportowego \(TR³E\)](#). Przygotowanie dokumentacji modelowych wpisuje się w jeden z najważniejszych celów projektu LIFE Climate CAKE PL, jakim jest zbudowanie kompleksowego i spójnego zestawu narzędzi analitycznych służących ocenie rozwiązań proponowanych przez państwa członkowskie, instytucje UE, uwzględniając specyfikę najistotniejszych sektorów.

Model d-PLACE opiera się na statycznym modelu CGE o nazwie PLACE, który został stworzony w latach 2013-2016 przez członków Centrum Analiz Polityki Klimatycznej (polski akronim – CAK) współpracujących z Ministerstwem Gospodarki, Ministerstwem Środowiska i Ministerstwem Finansów Rzeczypospolitej Polskiej i ekspertów Banku Światowego we współpracy z IOŚ-PIB. Model d-PLACE jest to rekursywnie-dynamiczny model równowagi ogólnej CGE (ang. *Computable General Equilibrium*), ogólnosiwiatowy i wielosektorowy. Ponadto, dużą zaletą zastosowanego modelu, niespotykaną w innych tego typu analizach, jest

bardzo szczegółowe odzwierciedlenie systemu EU ETS oraz limitów emisji w poszczególnych państwach UE w ramach non-ETS.

Model energetyczny MEESA (ang. *Model for European Energy System Analysis*) jest modelem liniowym optymalizującym pokrycie zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepło sieciowe w UE28, specjalizujący się w bilansowaniu emisji zanieczyszczeń. Narzędzie analityczne zostało zaprojektowane w celu szczegółowej analizy roli istniejących i przyszłych technologii energetycznych w osiąganiu celów, jakie wyznacza sektorowi energii polityka klimatyczno-energetyczna UE. Model, obejmujący 28 krajów UE oraz Szwajcarię i Norwegię, minimalizuje łączne zdyskontowane koszty pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepło sieciowe w całym okresie analizy obejmującym lata 2015-2055. MEESA wykorzystuje do tego ponad 50 technologii z jakich może korzystać w każdej z 18 stref obciążenia rozpatrywanych dla każdego roku analizy.

Model transportowy TR³E (ang. *Transport European Economic Model*) opiera się na koncepcji równowagi częściowej i składa się z dwóch głównych modułów: pasażerskiego i towarowego. Obejmuje 4 główne obszary transportu: drogowy, kolejowy, lotniczy oraz żeglugę śródlądową i przybrzeżną towarów. Z geograficznego punktu widzenia TR³E obejmuje swoim zakresem 28 państw członkowskich Unii Europejskiej. Dane historyczne do kalibracji modelu TR³E zostały

zacierpnięte z różnych źródeł. Najważniejszym z nich jest baza danych IDEES (ang. *Integrated Database of the European Energy Sector*), Wspólnego Centrum Badawczego Komisji Europejskiej JRC (ang. *Joint Research Centre*). Baza IDEES zasila model danymi o strukturze floty, historycznych poziomach aktywności, stopie złomowania, itp. Drugim głównym źródłem danych jest baza TRACCS (przygotowana na zlecenie Komisji Europejskiej przez firmę Emisia), skąd pochodzą informacje dotyczące kosztów aktywności transportowej w poszczególnych państwach członkowskich UE.

Webinarium LIFE Climate CAKE PL: *European Green Deal 2050 – challenges of transformation*

W dniu 12 maja 2020 r. odbyło się webinarium pt. *European Green Deal 2050 – challenges of transformation* organizowane przez IOŚ-PIB/KOBiZE w ramach projektu LIFE Climate CAKE PL w partnerstwie ze Stałym Przedstawicielstwem RP przy UE. W spotkaniu trwającym 1,5 godz. wzięło udział ok. 200 uczestników.

Celem webinarium była wymiana poglądów na temat wyzwań związanych z transformacją w kierunku neutralności klimatycznej oraz wpływu pandemii COVID-19 na realizację ambitnej polityki klimatyczno-energetycznej UE. Wśród honorowych gości znaleźli się Pan Andrzej Sadoś, Stały Przedstawiciel RP przy UE oraz Pan Adam Guiburge – Czetwertyński, Wiceminister Klimatu. W spotkaniu uczestniczyli również Pan Tom van Ierland z DG CLIMA z Komisji Europejskiej oraz Pan Georg Zachmann przedstawiciel think – tanku Bruegel, Pan Robert Jeszke, KOBiZE, Koordynator projektu LIFE Climate CAKE PL oraz Pan Maciej Pyrka, KOBiZE, Ekspert w zakresie modelowania CGE LIFE Climate CAKE PL. Moderatorem dyskusji była Pani Aleksandra Gawlikowska-Fyk, kierownik projektu Elektroenergetyka w ramach Forum Energii.

Stały Przedstawiciel RP przy UE Pan Andrzej Sadoś, podkreślił w wystąpieniu otwierającym wydarzenie, że wyzwania stojące przed Polską i UE są bezprecedensowe. Będą one wymagały nie tylko przeprowadzenia znacznych inwestycji, ale także podjęcia działań o poważnych konsekwencjach dla bardzo wielu sektorów. Pan Ambasador odniósł się do obecnej sytuacji gospodarczej i społecznej spowodowanej kryzysem COVID-19 jednocześnie podkreślając, że skala wyzwań oznacza, że realizacja wyzwań transformacyjnych będzie jeszcze trudniejsza

niż przewidywano. Już przed pandemią koszty transformacji były szczególnie wysokie dla krajów takich jak Polska, a w związku z pandemią jeszcze znacznie wzrosną. Bez względu na poziom rozwoju społeczno-gospodarczego, strukturę miksu energetycznego, przed wszystkimi państwami członkowskimi stają nowe wyzwania. Wzmocnienie współpracy i zbudowanie uniwersalnych narzędzi pobudzenia odbudowy po kryzysie ma szansę pomóc rozwiązać wiele z problemów.

Pan Adam Guiburge-Czetwertyński – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu, wskazywał na potrzebę ambitnego i solidnego planu odbudowy zapewniającego zrównoważony i sprawiedliwy rozwój naszego kontynentu bez obciążania najuboższych i najuboższych obywateli i regionów oraz na to, że transformacja powinna prowadzić do silniejszej, bardziej zielonej, odpornej na kryzysy i zjednoczonej UE.

Pan Tom van Ierland, DG CLIMA – Komisja Europejska, wyraźnie zaznaczył, że podniesienie celów do 2030 r. mimo obecnego kryzysu spowodowanego Covid-19 jest nadal priorytetowe dla KE, a publikacja wyników oceny skutków jest planowana na wrzesień br. Przedstawiciel KE podkreślił, że będzie to kompleksowa analiza, która oceni możliwość rozszerzenia systemu ETS o sektor transportu i budownictwa. Będzie również analizować potencjał wszystkich sektorów i polityk UE wskazanych w Europejskim Zielonym Ładzie (m.in. polityka przemysłowa, gospodarka o obiegu zamkniętym, bioróżnorodność, inicjatywa *farm to fork*) dla osiągnięcia celów. Analiza ma też obejmować rolę lasów i użytkowania gruntów w pochłanianiu emisji. Kompleksowa ocena uwzględni również wpływ COVID-19 oraz weźmie pod uwagę aspekt społeczny, w tym wpływ na zatrudnienie.

Pan Georg Zachmann, przedstawiciel Bruegela, zwrócił uwagę m.in. na mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂, dyrektywę o opodatkowaniu energetycznym czy sposób wykorzystania przychodów do budżetu z tytułu aukcji uprawnień do emisji.

Pan Maciej Pyrka, KOBiZE, Ekspert w zakresie modelowania CGE LIFE Climate CAKE PL, przedstawił wyniki analiz wykonanych w ramach projektu LIFE Climate CAKE PL. W swoich analizach podkreślił, że bezpośrednim skutkiem implementacji nowych celów redukcji emisji gazów cieplarnianych zaproponowanych w Europejskim Zielonym Ładzie oraz Prawie

Klimatycznym będzie konieczność ograniczenia podaży uprawnień do emisji w systemie EU ETS i zaostrzenie obecnie obowiązujących krajowych polityk redukcyjnych w obszarze non-ETS. Analizy przeprowadzone w ramach projektu wskazały, że proponowane zwiększenie celu redukcyjnego na 2030 r. może skutkować istotnym wzrostem cen w systemie EU ETS w skrajnym przypadku nawet do 76 EUR/t w 2030 r. Wysoka cena uprawnień może generować duże koszty dla przemysłu i prowadzić do zjawiska ucieczki emisji (tzn. przenoszenia produkcji i inwestycji poza obszar UE). Natomiast proponowana ścieżka redukcji emisji w perspektywie do 2050 r. będzie oznaczała konieczność zmniejszenia praktycznie do zera emisji z sektora wytwarzania energii oraz z części sektorów przemysłowych w państwach członkowskich. W odniesieniu do obecnej sytuacji związanej z kryzysem wywołanym przez Covid-19 trzeba uwzględnić jego skutki w ocenie wpływu nowo proponowanych regulacji i strategii na państwa czł., co jest o tyle trudne, że nie ma jeszcze pełnych informacji, jaki będzie stan gospodarki po zakończeniu kryzysu.

Pan Robert Jeszke, KOBIZE, Koordynator projektu LIFE Climate CAKE PL, podkreślił, że nowe wyzwania stają także przed większością sektorów obszaru określanego, jako non-ETS. W pierwszej kolejności zmiany będą musiały dotyczyć sektorów, takich jak: transport, sektor komunalno-bytowy oraz rolnictwa.

W swoim wystąpieniu podkreślił, że pod względem rozkładu obciążeń, sektory należące do systemu EU ETS i sektory non-ETS powinno się traktować w taki sposób, aby nie prowadzić do wewnętrznej ucieczki emisji tzn. ucieczki z systemu EU ETS do obszaru non-ETS. Taka sytuacja ma miejsce na przykład, gdy wysokie ceny uprawnień EUA powodują, że część odbiorców ciepła odłączy się od sieci ciepłowniczych i zaczyna korzystać z bardziej emisyjnych indywidualnych źródeł (np. kotłów węglowych). Ponadto w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na rosnące emisje w sektorze transportu i podkreślił konieczność uwzględnienia tego problemu w ocenie wpływu nowej polityki klimatycznej na 2030 r.

Najważniejsze informacje z innych systemów ETS

7 maja – W 2019 r. emisje CO₂ w USA, związane z energią spadły o 2,8%. Zgodnie z danymi amerykańskiej Energy Information Administration (EIA) emisje dwutlenku węgla zmniejszyły się do poziomu 5 130 Mt CO₂ i były o 15% mniejsze od ich szczytowego poziomu z 2007 r.

(6 002 Mt CO₂). Spadek emisji nastąpił mimo większego zużycia energii. Emisje związane z energią spadały szybciej niż zużycie energii. Większość spadku emisji CO₂ nastąpiła w sektorze elektroenergetycznym (-8,2% w 2019 r., tj. -145 Mt CO₂), ponieważ rosło wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych. Emisje CO₂ z energetyki węglowej spadły o 14,6%, podczas gdy emisje CO₂ ze zużycia gazu ziemnego wzrosła o 3,3%. Emisje z sektora transportu, który jest największym źródłem emisji CO₂, związanych z energią, od 2016 r. spadły w 2019 r. o 0,7% (-13 Mt CO₂). [\[link\]](#)

7 maja – Brytyjski Urząd ds. Ropy Naftowej i Gazu OGA (ang. *The Oil and Gas Authority*) planuje zmodyfikować swój główny cel, jakim jest maksymalizacja ożywienia gospodarczego i chce pomóc rządowi Wielkiej Brytanii w osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r. W czerwcu 2019 r. Zjednoczone Królestwo przyjęło ustawę zobowiązującą do doprowadzenia wszystkich emisji GHG do zera netto do 2050 r. Oznacza to, że Wielka Brytania będzie redukować swoje emisje GHG, a niezredukowane emisje będą musiały zostać zrównoważone za pomocą takich instrumentów, jak sadzenie drzew czy stosowanie technologii CCS lub CCU. Według tymczasowych danych Brytyjskiego Departamentu Strategii Biznesowej, Energetycznej i Przemysłowej łączna emisja GHG w Wielkiej Brytanii spadła w 2019 r. o 3,6%, do 435 Mt ekw. CO₂, tj. 45% poniżej poziomu z 1990 r. [\[link\]](#)

11 maja – Komisja Europejska i Szwajcaria podjęły decyzję o odroczeniu uruchomienia tymczasowego rozwiązania dotyczącego przenoszenia uprawnień do emisji dwutlenku węgla między systemem handlu uprawnieniami do emisji EU ETS, a szwajcarskim systemem handlu uprawnieniami do emisji na kilka miesięcy z powodu pandemii COVID-19. Łączenie systemów początkowo było spodziewane w maju 2020 r., ale teraz zostało przełożone na wrzesień 2020 r. Umowa o powiązaniu między UE a Szwajcarią weszła w życie z dniem 1 stycznia 2020 r. Odroczenie nie wpłynie na zdolność podmiotów do rozliczania emisji uprawnieniami z obu systemów w celu zapewnienia zgodności za 2020 r. W kwietniu 2021 r. oczekuje się, że połączenie systemów ETS zmniejszy szwajcarskie emisje przy niższych kosztach oraz poprawi handel i ceny. Umożliwi to także szwajcarskim firmom prowadzenie działalności na tym samym rynku emisji co ich partnerzy biznesowi w Unii Europejskiej oraz większą elastyczność w osiągnięciu celów w zakresie redukcji emisji CO₂. [\[link\]](#)

12 maja – Korea Południowa przedstawiła długoterminowy plan energetyczny na lata 2020-2034 przechodzenia z energetyki węglowej na energetykę odnawialną. Plan ma na celu zwiększenie udziału energii odnawialnej w miksie energetycznym z obecnych 15% do 40% w 2034 r. Rząd Korei planuje jednocześnie utrzymaniu udziału elektrowni opalanych LNG na poziomie 31-32%. Rząd planuje zamknięcie wszystkich elektrowni opalanych węglem, których 30-letni okres użytkowania upływa do 2034 r. W Korei Południowej obecnie jest 60 takich elektrowni węglowych, które wytwarzały w 2019 r. ponad 1/4 całkowitej produkcji energii. Rząd planuje przeróbkę 24 z nich na LNG, aby uniknąć niedoboru energii. Plan na lata 2020–2034 przewiduje również zamknięcie niektórych bloków jądrowych (z 26 w 2024 r. do 17 w 2034 r.), co zmniejszy udział energii jądrowej w miksie energetycznym Korei z 19% do 10% w 2034 r. [\[link\]](#)

13 maja – Po latach negocjacji rząd prowincji Kanady, Alberta ogłosił, że osiągnięto wstępne porozumienie z kanadyjskim rządem federalnym w sprawie ograniczenia emisji metanu. Rząd Alberty ogłosił, że do 2025 r. obniży emisję metanu o 45% poniżej poziomu z 2014 r. W 2014 r. prowincja Alberta wyemitowała metan o wielkości 31,4 Mt ekw. CO₂. Zanim umowa wejdzie w życie i zostanie zatwierdzona przez rząd federalny Kanady oraz zostanie poddana 60-dniowym publicznym konsultacjom. Metan ma wpływ na środowisko 25 razy większy niż dwutlenek węgla. [\[link\]](#)

15 maja – Emisje w ramach południowokoreańskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji KETS spadły o 2% w 2019 r., do 589 Mt CO₂. Jest to pierwszy spadek od czasu uruchomienia KETS w 2015 r. Emisje zostały zmniejszone w sektorze energetycznym o 8,6% z powodu czasowych wyłączeń elektrowni węglowych przy ich przeróbce na LNG. Wzrosły natomiast emisje z sektora stalowego o 7,1%, przy zwiększonej produkcji stali. Ze względu na spadek emisji rynek uprawnień będzie w 2020 r. wykazywał nadwyżkę (2,5 Mt CO₂). Ministerstwo Środowiska Korei weźmie to pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o przydziałach uprawnień na 2020 r. KETS pokrywa około 70% całkowitej emisji CO₂ w Korei Południowej. [\[link\]](#)

25 maja – Rząd duński przedstawił plany budowy dwóch morskich farm wiatrowych na Morzu Bałtyckim i Północnym o łącznej mocy 4 GW do 2030 r. Dania jedną z nich o mocy 2 GW zamierza zbudować na bałtyckiej wyspie Bornholm. Na późniejszym etapie można ją

będzie powiększyć do 10 GW mocy. Druga farma będzie zlokalizowana na sztucznej wyspie na Morzu Północnym. Kraj przeznaczył około 8,7 mln EUR na badania nad rozwojem morskiej mocy wiatrowej na Morzu Bałtyckim i Morzu Północnym. Projekt wysp energetycznych szacuje się na około 27-40 mld EUR. W czerwcu 2019 r. rząd duński osiągnął porozumienie ze wszystkimi stronami w duńskim parlamencie w sprawie wsparcia ekologicznej transformacji do 2030 r. oraz zmniejszenia liczby lądowych turbin wiatrowych o 70% w ciągu następnej dekady. W grudniu 2019 r. parlament przyjął prawnie wiążącą krajową ustawę klimatyczną, której celem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 70% do 2030 r. (w porównaniu z poziomem z 1990 r.) i osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. [\[link\]](#)

27 maja – Niemiecki rząd federalny wprowadził przepisy w celu wdrożenia pakietu klimatycznego, który został zatwierdzony we wrześniu 2019 r. Powstający krajowy system handlu uprawnieniami do emisji dla paliw rozpocznie się od stałej ceny uprawnienia CO₂, wynoszącej 25 EUR/t w 2021 r., co odpowiada 7 eurocentów/l dla benzyny, 8 eurocentów/l dla oleju napędowego i oleju opałowego oraz 0,5 eurocentów/kWh z gazu ziemnego. Uprawnienia będą wydawane po stałej cenie, zwiększającej się do 55 EUR/t do 2025 r. Od 2026 r. cena emisji dwutlenku węgla będzie ustalana w drodze aukcji, z korytarzem cenowym od 55 EUR/t do 65 EUR/t. Dochód z krajowego systemu handlu uprawnieniami do emisji zostanie wykorzystany do zmniejszenia dopłaty za energię odnawialną, którą płacą konsumenci z rachunkami za energię elektryczną. Pakiet klimatyczny wprowadza również środki mające na celu utrzymanie konkurencyjności i uniknięcie ucieczki emisji po rozpoczęciu handlu uprawnieniami od 2021 r. Niemcy dążą do osiągnięcia neutralności klimatycznej GHG do 2050 r. Odpowiada to redukcji emisji gazów cieplarnianych o 55% do 2030 r. w porównaniu z 1990 r. Wstępne dane pokazują, że emisje GHG spadły o 6,3% (-54 Mt ekw. CO₂) w 2019 r., do 805 Mt ekw. CO₂. Jest to największy roczny spadek od 1990 r. i w 2019 r. emisje były o 36% niższe niż w 1990 r. [\[link\]](#)

27 maja – Australijski minister ds. Energii i Redukcji Emisji powiedział, że Australia w tym roku nie zamierza zwiększyć swojego NDC (ang. *Nationally Determined Contribution*). Nowy cel redukcyjny na 2035 lub 2040 r. Australia przedstawi dopiero w 2025 r. Aby osiągnąć

Rys. 3. Systemy ETS funkcjonujące na świecie.

Źródło: *Emissions Trading Worldwide. Status Report 2020*, International Carbon Action Partnership (ICAP), 2020

swój cel redukcji do 2030 r., przedstawiony przed konferencją w Paryżu (26-28% poniżej poziomu z 2005 r.) rząd Australii chce się skoncentrować na technologii wychwytywania i składowania dwutlenku węgla CCS (ang. *carbon capture and storage*). Rząd Australii planuje upoważnić swój fundusz klimatyczny, aby przeznaczył około 1,3 mld USD na finansowanie projektów CCS. Ponadto rząd proponuje przyznanie kredytów przedsiębiorstwom na wdrożenie rozwiązań niskoemisyjnych, w tym CCS. Program ustala pułap emisji dla obiektu, powyżej którego musi uzyskać obniżenie emisji. Pierwszy australijski fundusz redukcji emisji dwutlenku węgla został utworzony w 2014 r. i przeznaczył około 1,5 mld USD na 190 Mt CO₂ redukcji emisji. W 2019 r. zmieniono jego nazwę na Fundusz Rozwiązań Klimatycznych. Aby zrealizować zobowiązanie paryskie do 2030 r. australijski rząd planuje przeznaczyć z tego funduszu około 2,3 mld USD. W marcu 2020 r. niezależny australijski producent gazu Santos podpisał wstępną, niewiążącą umowę z BP na sfinansowanie projektu CCS w Australii Południowej, który będzie wychwytywał i składował w byłych złożach gazu około 1,7 Mt CO₂. Na późniejszym etapie projekt mógłby zostać rozszerzony do wychwytywania ok. 20 Mt rocznie. [\[link\]](#), [\[link\]](#)

Systemy handlu uprawnieniami do emisji na świecie w okresie pandemii COVID-19²⁹

Systemy handlu uprawnieniami do emisji ETS³⁰ funkcjonują obecnie na różnych szczeblach - od ponadnarodowego systemu EU ETS do systemów na szczeblach miast, prowincji, stanów, regionów czy państw. Systemy ETS:

- Pokrywają ok. 9% emisji GHG (ang. *greenhouse gas*), po uruchomieniu przez Chiny ogólnokrajowego systemu ETS, co nastąpi prawdopodobnie w 2021 r. będzie to już ok. 14%,
- Jurysdykcje, w których funkcjonują systemy ETS wytwarzają ok. 42% globalnego PKB,
- W jurysdykcjach, w których funkcjonują systemy ETS mieszka obecnie ok. 1/6 ogółu ludności świata.

Na rys. 3, pokazano aktualny stan funkcjonujących systemów na świecie. Sytuację w poszczególnych systemach ETS w czasach pandemii koronawirusa przedstawiono poniżej.

Ameryka Północna i Środkowa

Ani Kalifornia (USA), ani Quebec (Kanada) nie ogłosiły planów przełożenia kolejnej wspólnej aukcji uprawnień, która odbyła się w dniu 20 maja 2020 r. Obie jurysdykcje nie przewidują również opóźnienia terminów zgodności dla instalacji. Podczas majowej aukcji uzyskano minimalną cenę tj. 16,68 USD (taka jest ustalona na 2020 r.). Ceny uprawnień na rynku wtórnym, na którym nie działa cena minimalna, spadły poniżej minimalnej ceny z rynku pierwotnego. Uprawnienia wydane przez jeden z rządów (Kalifornia, Quebec) mogą być wykorzystane do zapewnienia zgodności w obu systemach. W 2019 r. prace regulacyjne systemu w Quebec koncentrowały się na proponowanej reformie przydziału bezpłatnych uprawnień na lata 2024–2030.

Na wschodnim wybrzeżu USA kryzys COVID-19 nie wpłynął również na harmonogram aukcji RGGI

²⁹<https://icapcarbonaction.com/en/news-archive/703-etss-around-the-world-respond-to-coronavirus>

³⁰https://icapcarbonaction.com/en/?option=com_attach&task=download&id=677

(ang. *The Regional Greenhouse Gas Initiative*) i terminy konieczności rozliczenia emisji przez instalacje. W dniu 3 czerwca 2020 r., zgodnie z planem, odbyła się regularna aukcja uprawnień. Osiągnięto na niej cenę 5,75 USD³¹ za uprawnienie, wobec 5,65 USD, którą osiągnęły uprawnienia na poprzedniej aukcji w dniu 11 maja 2020 r. Ceny uprawnień RGGI na rynku wtórnym powoli rosły od końca marca po spadku między końcem lutego a połową marca. W ostatnich tygodniach ceny RGGI wzrosły do 5,31 USD (okres od 27 marca do 2 kwietnia) a następnie wzrosły do 5,68 USD w okresie od 2 do 9 kwietnia. Ceny pozostają jednak poniżej szczytowego poziomu 5,93 USD osiągniętego pod koniec lutego 2020 r. W 2019 r. stany USA uczestniczące w systemie RGGI, który obejmuje system energetyczny tych stanów przyjęły zwiększony roczny współczynnik redukcji i nową rezerwę ograniczenia emisji na okres po 2020 r. Do systemu na początku 2020 r. ponownie dołączył stan New Jersey, natomiast stan Wirginia jest na etapie ustanowienia swojego systemu i dołączy do RGGI do końca 2020 r. Podobnie Pensylwania jest na etapie ustanowienia ETS do 31 lipca 2020 r. i chce powiązać swój sektor energetyczny z systemem RGGI.

Kanadyjska prowincja Nowa Szkocja nie zmieniła swoich planów odnośnie aukcji 640 tys. uprawnień w ramach swojego programu ETS, która ma się odbyć w dniu 10 czerwca 2020 r. Wszystkie dostępne uprawnienia z 2019 r. będą miały minimalną cenę 20 CAD za uprawnienie. System w Nowej Szkocji rozpoczął funkcjonowanie w 2019 r.

W dniu 1 stycznia 2020 r. w Meksyku nastąpiło uruchomienie pilotażowego systemu ETS, który obejmuje 37% krajowych emisji z sektora energetycznego i przemysłu. Funkcjonowanie pełnego systemu ma się rozpocząć od 2023 r.

Europa

W marcu 2020 r. unijna i brytyjska aukcja uprawnień EUA zostały anulowane z powodu niewystarczającego wolumenu, na który opiewały oferty. Jednak następne aukcje unijne w dalszej części miesiąca zakończyły się pomyślnie. Pod koniec marca Komisja Europejska ogłosiła, że nie zmieni terminu rozliczenia emisji dla instalacji za 2019 r. W marcu ceny uprawnień EUA spadły do ok. 15 EUR, po ogłoszeniu coraz bardziej restrykcyjnych środków ochrony przed wirusem we wszystkich państwach członkowskich UE. Później jednak

uprawnienia odrobiły prawie wszystkie wcześniejsze spadki i wzrosły ponad 20 EUR.

Od 18 marca władze Szwajcarii zawiesiły rejestr handlu uprawnieniami do emisji. Transakcje rynkowe na razie nie mogą być realizowane, chociaż podmioty objęte systemem w Szwajcarii mogą nadal kupować lub sprzedawać uprawnienia na rynku UE. Aukcje szwajcarskich uprawnień zaplanowane na marzec, a także konieczność rozliczenia emisji w dniu 30 kwietnia 2020 r., zostały przesunięte na termin, który ma zostać ogłoszony. Ma to przynieść podmiotom objętym programem większą swobodę w obliczu spowolnienia gospodarczego związanego z działaniami mającymi na celu powstrzymanie wirusa. Ostatnie wyniki aukcji z 9–11 marca 2020 r. zostały unieważnione, ponieważ cena aukcji znacznie spadła poniżej cen EUA na rynku wtórnym. Decyzja została podjęta na podstawie przepisu w zmienionym rozporządzeniu, który obowiązuje od momentu powiązania szwajcarskiego ETS z EU ETS w styczniu 2020 r. Łączenie obu systemów zostało przełożone na wrzesień 2020 r.

W 2019 r. w ramach systemu EU ETS zaczął funkcjonować mechanizm rezerwy MSR oraz trwały prace nad przyjęciem zmian w systemie na IV okres rozliczeniowy (2021-2030). Prace głównie koncentrowały się na wdrażaniu przepisów dotyczących ucieczki emisji, przydziału bezpłatnych uprawnień i aukcji. Od 2021 r. Niemcy zamierzają uruchomić krajowy system handlu emisjami dla paliw do ogrzewania i transportu. Ukraina przyjęła ustawę MRV, która stanowi podstawę do opracowania ETS. Czarnogóra przyjęła ustawę klimatyczną z przepisami dotyczącymi ETS w sektorach energetyki i przemysłu.

Azja i Nowa Zelandia

W ramach Koreańskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji KETS, o jeden miesiąc, tj. do 31 lipca 2020 r. przedłużono termin rozliczenia emisji dla instalacji oraz zmieniono harmonogram aukcji. Koreańskie ceny uprawnień pozostały stabilne, wahając się w okolicach 33 USD w marcu i kwietniu, osiągając 33,3 USD w dniu 8 kwietnia 2020 r. Aukcja kwietniowa została rozliczona po najwyższej cenie od początku funkcjonowania aukcji rozpoczętych w styczniu 2019 r. W Korei Południowej w 2019 r. przeprowadzona została również dyskusja nad reformą systemu w III okresie rozliczeniowym (2021-2025). Koreańczycy mają zamiar wprowadzić

³¹<https://www.rggi.org/auctions/auction-results/prices-volumes>

bardziej rygorystyczny limit emisji, zwiększyć udział uprawnień do sprzedaży na aukcjach oraz wykorzystanie analiz porównawczych dla poszczególnych sektorów.

W Nowej Zelandii Komisja ds. Zmian Klimatu, organ doradczy rządu ds. kwestii związanych ze zmianami klimatu wezwał do opracowania pakietu bodźców ekonomicznych w związku z COVID-19, aby kontynuować postępy w przeciwdziałaniu zmianom klimatu. Komisja przedstawiła szereg zasad, które urzędnicy powinni przyjąć podczas opracowywania pakietu, w tym zapewnienie, że krajowy system handlu emisjami stanowi wyraźny sygnał dla wiarygodnych inwestycji niskoemisyjnych. W dniu 20 kwietnia 2020 r. uprawnienia do emisji w Nowej Zelandii zostały sprzedane po cenie 24,57 NZD³². Później uprawnienia były sprzedawane po cenie 24,00-24,50 NZD, blisko ceny maksymalnej 25 NZD i znacznie powyżej 22,20 NZD – ceny osiągniętej na aukcji marcowej. W 2019 r. dalej reformowano system ETS. Zaproponowano zniesienie bezpłatnych przydziałów uprawnień dla sektorów przemysłowych od 2021 r., wprowadzono nowe metody rozliczenia sektora leśnego oraz osiągnięto porozumienie w sprawie redukcji emisji w sektorze rolnym.

W Chinach niektóre systemy pilotażowe ETS zmieniają kluczowe daty programu. Rząd miejski w Pekinie przesunął termin rozliczenia emisji za 2019 r. swojego systemu na październik 2020 r. Postanowił również opóźnić wprowadzenie obowiązków dla swojego sektora lotniczego. Pilotażowy system ETS prowincji Guangdong przeprowadził 27 kwietnia 2020 r. pierwszą z dwóch planowanych aukcji. Ceny w chińskich pilotażowych systemach podlegały znaczącym wahaniom. Niektóre systemy odnotowały wzrost cen uprawnień od połowy marca do 17 kwietnia 2020 r. (Shenzhen, Pekin), a inne, takie jak Chongqing, wykazywały spadki. W 2019 r. trwało przygotowanie do pełnego uruchomienia krajowego systemu handlu uprawnieniami do emisji. Ministerstwo Środowiska Chin wydało plan przepisów przejściowych zarządzania handlem uprawnieniami oraz plan próbny przydziału uprawnień do emisji. Oczekuje się, że w 2020 r. rozpocznie się handel symulacyjny uprawnieniami.

Systemy handlu uprawnieniami w dwóch dużych miastach Japonii, Saitama i Tokio w 2019 r. kontynuowały redukcje emisji w dużych budynkach i zakładach przemysłowych.

Kazachstan w 2016 r. tymczasowo zawiesił swój system handlu uprawnieniami, jednak nadal funkcjonowały elementy systemu MRV (ang. *monitoring, reporting and verification*). Pod koniec 2019 r. nastąpiła pierwsza wymiana uprawnień od ponownego uruchomienia KAZ ETS w 2018 r. Oczekuje się, że w 2020 r. transakcje uprawnieniami będą aktywne, ponieważ jest to ostatni rok III okresu rozliczeniowego systemu (2018-2020). W 2019 r. średnia cena za tonę emisji CO₂ (uprawnienia) wyniosła 1,14 USD.

Światowa podaż jednostek offsetowych

Z danych publikowanych przez Sekretariat Konwencji Klimatycznej (UNFCCC) wynika, że w maju liczba zarejestrowanych projektów CDM się nie zmieniła, w sumie zarejestrowanych zostało 7 830 projektów CDM (ang. *Clean Development Mechanism* – mechanizm czystego rozwoju)³³.

Liczba jednostek CER wydanych do końca maja wyniosła ok. 2 032,1 mln, a więc w ciągu tego miesiąca wydano ok. 8,1 mln jednostek CER. Natomiast liczba jednostek wydanych w związku z realizacją działań programowych CDM (PoA)³⁴ na koniec maja osiągnęła poziom 27,16 mln jednostek, czyli w ostatnim miesiącu wydano ok. 0,38 mln jednostek.

Pozostałe informacje

- ▶ Rząd Islandii przyjął drugi pakiet wsparcia ekonomii w ramach walki ze skutkami pandemii, w ramach którego znalazły się propozycje polityk dotyczących środowiska i zmian klimatu. Plany dotyczą finansowania m.in. takich przedsięwzięć, jak projekty dotyczące zmian klimatu oraz oferty zakazujące niektórych produktów jednorazowego użytku. Islandzkie Ministerstwo Środowiska zamierza przeciwdziałać tworzeniu zbędnych odpadów. Rządowe inwestycje będą przeznaczone na zwiększenie sekwestracji węgla i przyspieszenie przechodzenia na odnawialne źródła energii.

³² Dolar nowozelandzki

³³ <http://cdm.unfccc.int/>.

³⁴ ang. *Programme of Activities (PoA)* – działania programowe obejmują realizację wielu pojedynczych projektów, które łączą

wspólna procedura zatwierdzania, a dodawanie kolejnych projektów odbywa się bez konieczności ich nowego zatwierdzania, co prowadzi do obniżenia kosztów (więcej nt. CDM PoA:

<http://cdm.unfccc.int/ProgrammeOfActivities/index.html>)

Odpowiednie fundusze umożliwią również dalsze badania na możliwościach dotrzymania warunków Porozumienia paryskiego [\[link\]](#)

- ▶ Przyszłoroczna inauguracja światowego programu offsetowania emisji lotniczych CORSIA (por. Raport z rynku CO₂, Nr 96, marzec 2020 r., [link](#)), który ma na celu wspomóc operatorów lotniczych w rozliczaniu się ze swoich emisji, wywołała spekulacje dotyczące jego przyszłej roli i wzajemnych relacji z systemem EU ETS. W tym kontekście Komisja zajęła jednoznaczne stanowisko, deklarując, że program ma uzupełnić dotychczasowy system, a nie go zastąpić. Tym samym zapewniono, że lotnictwo pozostanie częścią EU ETS, a linie lotnicze realizujące loty w UE będą nadal zobowiązane do zakupu uprawnień do emisji. Z kolei ICAO, jako wyspecjalizowana agenda Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. lotnictwa cywilnego, postrzega program CORSIA jako mechanizm rynkowy, dlatego uważa, że loty nim objęte powinny być wyłączone z systemu EU ETS. Komisja ze swej strony deklaruje przeanalizowanie możliwości państw czł. do jak najlepszego wypełniania zobowiązań zarówno unijnych, jak i międzynarodowych. Założeniem CORSIA jest systemowe offsetowanie międzynarodowych emisji lotniczych powyżej poziomu z 2020 r., traktowanego jako bazowy. Linie lotnicze byłyby, zatem zobowiązane do zakupu jednostek offsetowych, koniecznych do pokrycia wielkości emisji przekraczających swój poziom bazowy. Tego typu podejście krytykuje się za umożliwienie liniom lotniczym zwiększania swoich emisji, o ile zaopatrzą się w odpowiednią ilość jednostek offsetowych wyrównujących wzrost emisji. W dyskusji na temat funkcjonowania programu CORSIA Komisja podkreśla, że obecnie jest to jedyne realistyczne rozwiązanie, które bez pomocy UE zaniknie. Bez udziału europejskich linii lotniczych w tym programie, pozostali operatorzy lotniczy na świecie będą mieli pretekst do poniechania wysiłków na rzecz redukcji swoich emisji, a wieloletnie negocjacje toczące się w ramach ICAO zostaną zaprzepaszczone. Uczestniczenie w programie CORSIA miałyby być dobrowolne dla państw aż do 2027 r., od kiedy będzie obowiązkowe. Nadal wiele krajów, m.in. ani Chiny, ani Rosja, nie potwierdziło swojego udziału w początkowej, opcjonalnej fazie programu. Tymczasem Komisja utrzymuje, że

wdrożenie CORSIA nie odwiedzie jej od nacisków na przegląd rynku CO₂ w 2021 r. [\[link\]](#)

- ▶ Dostęp do finansowania z Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji otrzymają zainteresowane państwa czł., jeśli opracują terytorialne plany sprawiedliwej transformacji. Wszystkie wnioski dotyczące wsparcia przygotowania tych planów, przedłożone przez 18 państw, w tym Polskę, po ogłoszeniu przez Komisję Europejską naboru pod koniec lutego br. w ramach Programu wspierania reform strukturalnych, zostały przez nią zatwierdzone. Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji, jako część planu inwestycyjnego na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu, pozwoli uruchomić, co najmniej 100 mld EUR przeznaczonych na inwestycje. Środki te zapewnią dodatkowe ukierunkowane wsparcie najbardziej dotkniętym skutkami transformacji regionom, które mają mniejsze możliwości budowania gospodarki neutralnej dla klimatu. Prace nad realizacją Europejskiego Zielonego Ładu nadal trwają, o czym zapewniła Komisarz ds. spójności i reform p. Elisa Ferreira. Zadeklarowała zdecydowane wsparcie dla państw czł., aby zapewnić sprawiedliwą transformację we wszystkich regionach europejskich. W tym celu Program wspierania reform strukturalnych ma pomóc w opracowaniu planów przejściowych i umożliwi państwom członkowskim skorzystanie z mechanizmu sprawiedliwej transformacji. Daje to gwarancję przejścia na zieloną gospodarkę w sposób sprawiedliwy, bez pozostawiania nikogo w tyle. Zadaniem Komisji w ramach Programu wspierania reform strukturalnych jest ekspercka pomoc w takich obszarach, jak: dokonanie oceny społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji oraz zarysowanie procesu transformacji do 2030 r.; nawiązanie dialogu między zainteresowanymi stronami, takimi jak obywatele, przedsiębiorstwa i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, w celu wypracowania wspólnej wizji procesów transformacji; określenie działań umożliwiających pomyślną realizację sprawiedliwej transformacji. Właściwe plany sprawiedliwej transformacji będą opracowywane przez państwa członkowskie w 2020 r., z uwzględnieniem konsultacji z zainteresowanymi stronami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi. Komisja deklaruje wsparcie tego procesu, a po

sfinalizowaniu planów będzie je zatwierdzać. Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji stanowi podstawowe narzędzie przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu w latach 2021-2027 dla tych państw czł., dla których przejście to może być szczególnie trudne ze względów społeczno-gospodarczych. Wynika to z aspiracji Unii Europejskiej, aby do 2050 r. Europa stała się pierwszym blokiem państw neutralnym dla klimatu, co zostało ogłoszone w dniu 11 grudnia 2019 r., jako Europejski Zielony Ład. Na Mechanizm

Sprawiedliwej Transformacji składają się trzy filary:

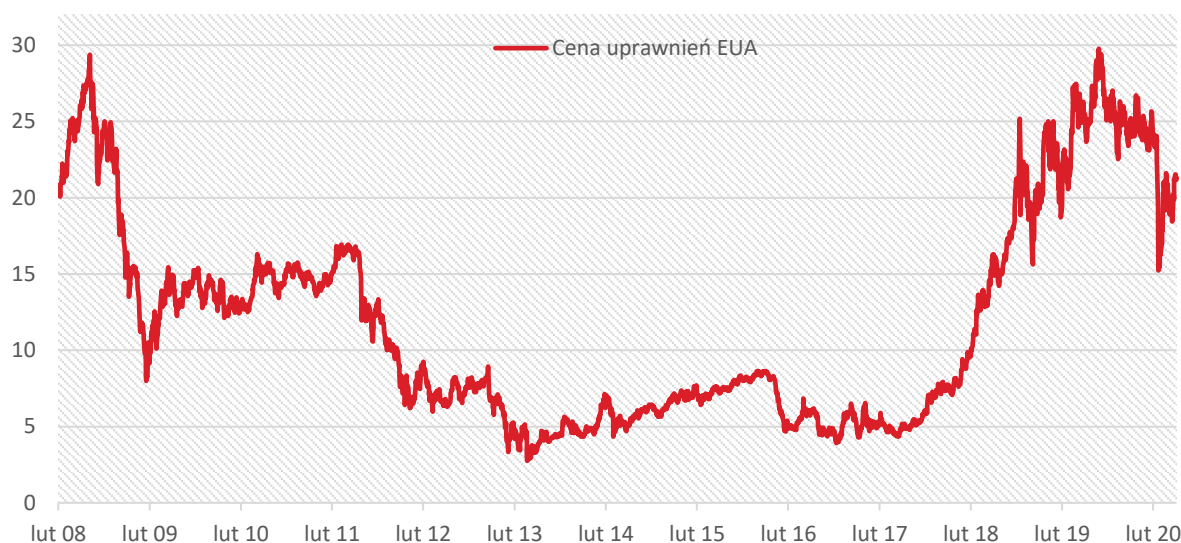
- Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, który zapewni dotacje w wysokości 30-50 mld EUR na transformację społeczną i gospodarczą w regionach objętych sprawiedliwą transformacją;
- specjalny program w ramach InvestEU, który pozwoli na przyciągnięcie do 45 mld EUR inwestycji prywatnych;
- instrument pożyczkowy sektora publicznego, który uruchomi 25-30 mld EUR na inwestycje w sektorze publicznym. [\[link\]](#)

Tabela 3. Kalendarium najważniejszych wydarzeń w czerwcu 2020 r.

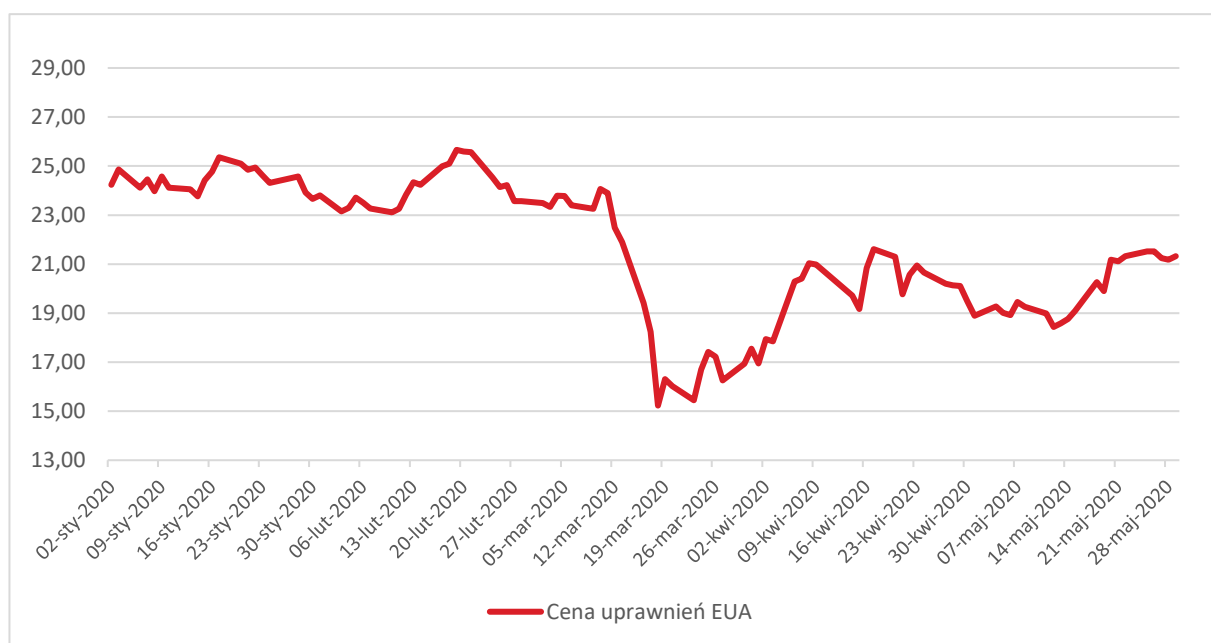
4 czerwca	Posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności w PE (ENVI) Posiedzenie Komisji ds. Przemysłu w PE (ITRE)
5 czerwca	Posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności w PE (ENVI)
8 czerwca	Posiedzenie Komisji ds. Przemysłu w PE (ITRE)
17 - 18 czerwca	Posiedzenie Parlamentu Europejskiego
19 czerwca	Szczyt Rady Europejskiej (wśród tematów: prawo klimatyczne)
22 czerwca	Posiedzenie Rady Ministrów Środowiska
23 czerwca	Koniec konsultacji publicznych w sprawie „2030 Climate Target Plan”
25 czerwca	Posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności w PE (ENVI)
W czerwcu	<p>Terminy aukcji uprawnień EUA/EUAA w UE*:</p> <ul style="list-style-type: none"> ► EEX: 3 i 17 czerwca (środa) - krajowa aukcja polskich uprawnień EUA - 5,332 mln (start od 9:00 do 11:00); ► EEX: od 2 do 30 czerwca (poniedziałek, wtorek i czwartek) - unijna aukcja uprawnień EUA + EFTA: 3,09 mln <u>EUA/aukcje</u> (start od 9:00 do 11:00); ► EEX: 5, 12, 19, 26 czerwca - krajowa aukcja niemiecka, do sprzedaży: 2,363 mln <u>EUA/aukcje</u> (start od 9:00 do 11:00). ► ICE: 10, 24 czerwca (środa) - brytyjska aukcja, do sprzedaży: 5,727 mln uprawnień EUA/aukcje (start od 9.00- 11.00) oraz 3 czerwca aukcja EUAA: 834,5 tys. uprawnień

* na podstawie kalendarza aukcji giełd EEX i ICE, podane godziny zgodnie z czasem środkowoeuropejskim
Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie EEX, ICE, PE, Rady UE.

Wykres 4. Dienne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA na rynku spot w latach 2008-2020 [w EUR]

Wykres 5. Dienne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA na rynku spot w 2020 r. [w EUR]

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie danych o cenach z giełdy Bluenext (od 26 lutego 2008 do 11 czerwca 2008 r.), rynku OTC (do dnia 10 czerwca 2009 r.) i giełdy ICE/ECX, Bluenext, EEX, Nordpool (od 11 czerwca 2009 r. do końca grudnia 2012 r.) oraz na podstawie danych giełdy ICE/ECX, EEX (poczynając od 1 stycznia 2013 r.).

Celem zobrazowania sytuacji na rynku EU ETS, a także zmienności ceny uprawnień do emisji, zdecydowaliśmy się na cykliczne umieszczanie w Raporcie z rynku CO₂ wykresów pokazujących główny trend cenowy uprawnień do emisji. Prezentowany w obecnym Raporcie z rynku CO₂ wykres 4 obejmuje okres od lutego 2008 r. do maja 2020 r. Natomiast na wykresie 5 przedstawiono zakres zmienności cenowej w 2020 r.

Niniejszy dokument może być używany, kopiowany i rozpowszechniany, w całości lub w części, wyłącznie w celach niekomercyjnych i z zachowaniem praw autorskich, w szczególności ze wskazaniem źródła ich pochodzenia.

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Opracowanie:

Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami

Instytut Ochrony Środowiska -
Państwowy Instytut Badawczy

W celu otrzymywania bezpośrednio numerów „Raportu z rynku CO₂” zachęcamy Państwa do zapisywania się do naszego newslettera

⇒ **NEWSLETTER**